

Міністерство освіти і науки України
Харківський Національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

Методичні вказівки
до практичних занять з курсу
«Методика музичного виховання»
для студентів бакалаврів та вчителів мистецьких фахів

Укладачі: В.В. Фомін, Л.В. Беземчук

Харків 2020

УДК 372. 878

Укладачі:

Фомін В. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Беземчук Л. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Рецензенти:

Смирнова Т. А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри хорового диригування Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського;

Корчагіна Г. С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Методика музичного виховання: методичні вказівки до практичних занять для студентів бакалаврів та вчителів мистецьких фахів. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 26 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Протокол № 1 від 10.01.2020 р.

Видано за рахунок викладачів

© Фомін В.В., Беземчук Л.В.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Пояснювальна записка

Автори методичних вказівок виходять з розуміння того, що музичне виховання у ЗЗСО є складовою частиною національного виховання як набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, формування у дітей і молоді розвиненої моральної і художньо-естетичної культури

Одним з основних завдань методичних вказівок «Методика музичного виховання» є підвищення ефективності процесу підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва для роботи у ЗЗСО.

Виходячи з цього, викладено основний зміст практичних занять. Тематика занять надає можливості виявити рівень знань учнів стосовно засвоєння зрілості музичного мислення, емоційності її сприймання та відтворення, здатності до творчості в умовах ЗЗСО. Здобувачі вищої освіти першого рівня (бакалавр) можуть познайомитись з індивідуальними та колективними формами музикування, музично-ритмічними рухами, музичною грамотою як фактора компетентнісного підходу у музично-мистецькій освіті учнів, засобами та методами розвитку творчості учнів. Поряд з цим студенти та вчителі матимуть практику складання конспектів уроків з першого по восьмий клас, моделювання проблемних ситуацій, створення вікторин, нестандартних уроків тощо.

До кожної теми авторами складено чіткий план, додано рекомендації, список необхідних інформаційних джерел.

ОПИС ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема Урок музики в загальноосвітній школі. Планування уроку музики.

Зміст практичного заняття № 1.

1. Організація роботи учнів:

- оголошення теми та мети заняття;
- доведення плану роботи.

2. Актуалізація опорних знань:

- які найбільш розповсюджені типи уроків музики?
- дати коротку характеристику структури уроків різних типів, їх специфічних особливостей.

3. Аналіз зразків конспектів.

4. Складання плану уроку (традиційний, нетрадиційний).

Вказівки щодо виконання завдання:

- чітко сформулювати тему та мету уроку, використовуючи програму школи «Музика» та зошити 1,2,3 класів для практичних занять;
- в залежності від типу уроку доберіть необхідні розділи, методи і форми роботи.

5. Аналіз роботи студентів. До перевірки планів залучити взаємоперевірку, запропонувати критично оцінити роботу.

6. Підсумок заняття.

Рекомендації щодо розробки плану-конспекту уроку музики в 1-8 кл.

1. Усвідомте запропоновану вам тему та психолого-педагогічну характеристику класу.

2. Відповідно до програми школи «Музика» «Мистецтво» доберіть необхідний музичний матеріал з хорового співу та слухання музики, пам'ятайте, що в пояснювальній статті до програми пред'являються ще вимоги

по розвитку вокально-хорових здібностей, розвитку музичної грамотності, творчого мислення та інше.

3. Визначить конкретну тему уроку, виходячи з матеріалу, грамотно сформулюйте тему, визначить і сформулюйте мету уроку. Пам'ятайте про його навчальну, розвиваючу та виховну функцію.

4. Визначиться з побудовою уроку. Для уроків музичного мистецтва та мистецтва найбільш поширеним є комбінований тип уроку, то в конспекті виділить чітко його структуру, розділи, етапи, доберіть різноманітні форми, прийоми, методи роботи, пам'ятайте, що всі види діяльності повинні мати логічний взаємозв'язок і поступово розкривати основну запропоновану вам тему чверті. Наприклад.

Тема уроку: (пісня, її автори, твір по слуханню, тема з музичної грамоти).

Мета уроку: (організаційний, комбінований, підсумковий та ін.)

Тип уроку: (організаційний, комбінований, аналітико-синтетичний, слуховий).

Методи та прийоми роботи: (репродуктивний, аналітико-синтетичний, слуховий).

Обладнання уроку: (комп'ютер, мультимедійна дошка).

Використана література: (назва, автори, видавництво, рік видання, сторінки...).

План-конспект уроку.

1. Організація класу до уроку.

1.1. Вхід учнів до класу.

1.2. Мотивація навчальної діяльності. Перевірка готовності учнів до уроку.

1.3. Повідомлення теми уроку.

2. Музичний тезаурус.

2.1. Актуалізація знань учнів, перевірка д/з.

2.2. Ритмічні, або мелодичні вправи (спів по нотах в підручнику, на дошці, по рухомій ноті та ін.)

2.3. Слухання і аналіз (ритмічний, мелодичний, зоровий, слуховий)

2.4. Пояснення нового матеріалу (на основі знайомого музичного матеріалу, використання набутих знань в практичній діяльності).

2.5. Підсумок розділу, оцінювання знань учнів, їх роботи в зошитах, виконання практичних завдань для закріплення, плавний перехід

3. Хоровий спів. (1-2-пісні).

3.1. Розспівування (1-2 вправи обов'язково пов'язані з попереднім розділом та наступним вивченням пісень).

3.2. Продовження роботи по вивченню знайомої пісні, її художнє виконання, оцінювання дітей.

3.3. Розучування нової незнайомої пісні:

- Вступна бесіда (відомості про авторів, зміст).
- Ілюстрація пісні (живе виконання вчителя, або грамзапис).
- Аналіз мелодії, тексту, усвідомлення змісту.
- Вивчення пісні по фразах (метод добирається від рівня освіченості дітей: слуховий, сольфеджування, за допомогою фрагментарних записів на дошці).

- Виконання куплету, або пісні в цілому (всім класом, по рядах, дівчатка, хлопчики, і з солістом та ін.)

3.4. Виконання добре відомих, улюблених пісень за бажанням (можливе в кінці уроку з ритмічним акомпанементом 1,2,3 голосним, інсценування та ін.)

3.5. Підсумок розділу, оцінювання роботи дітей, плавний перехід до наступного розділу.

4. Слухання музики (1-2 твори).

4.1. Вступне слово про твір, його автори, будову, гра фрагментів, читання тексту.

4.2. Слухання.

4.3. Аналіз музики про плану (який залежить від віку дітей та конкретного твору).

4.4. Повторне слухання твору в цілому, або фрагментів з метою кращого запам'ятовування та уміння вслухатись в засоби музичної виразності:

- характер (плавний, мужній, чарівний)
- виконавці (хор, соліст, оркестр, окремі інструменти)
- зміст (про що твір розповідає, що зображує, передає почуття).
- ритм (рівний, пунктирний, остинато)
- лад (мажор, мінор, перемінний)
- будова (1,2,3 частини, рондо, соната)
- жанр (пісня, п'єса, опера, балет, симфонія, концерт)

4.5. Творча робота

5. Підсумок уроку. Актуалізація набутих знань. Рефлексія.

5.1. Домашнє завдання.

Обладнання: програми середньої школи «Музика», «Мистецтво» 1-4, 5-8 кл., 2019. Зошити для практичних занять О. Рубля, Л. Масол. 2019. Зразки планів – конспектів уроків.

Роздатковий матеріал з індивідуальними завданнями.

Примітка:

- Послідовність розділів може бути змінена в залежності від задуму вчителя.
- В залежності від здібностей учнів вчитель розробляє диференційовані завдання для виконання на уроці у дошки, в зошитах, дома.
- Слід пам'ятати, що молодші школярі прагнуть частій зміни діяльності, тому слід урізноманітнювати цікаві форми роботи: творчі завдання по складанню ритмів, текстів, мелодій; впроваджувати ігрові форми роботи: «естафета», «луна», ребуси, ігри, хороводи, вікторини, фізкультхвилинки.

Тема Сприймання музики. Розробка плану художньо-педагогічного аналізу твору по слуханню музики. Моделювання проблемних ситуацій.

Зміст практичного заняття №2

1. Організація роботи учнів, оголошення теми і мети заняття.
 2. Завдання:
 - 1) прослухати у грамзаписі музичний твір Ф. Шуберта «Лісовий цар»:
 - відшукати у програмі вимоги щодо вивчення цього твору;
 - сформулювати мету вивчення;
 - скласти план вступної бесіди;
 - розробити план спостереження і аналізу цього твору.
 - 2) прослухати «Дует Одарки і Карася» з опери «Запорожець за Дунаєм», запропонувати питання щодо створення проблемної ситуації на уроці.
 3. Зробити порівняльну характеристику змісту програми по слуханню музики на основі зошитів для практичних занять для 1,2,3 класів.
 4. Оцінювання роботи студентів.
- Обладнання: магнітофон, магнітофонні записи, платівки, зошити для практичних робіт 1,2,3 класів, програми школи «Музика».

Тема Хоровий спів.

Складання розгорнутого плану роботи над піснею

Зміст практичного заняття №3

1. Огляд пісенного репертуару, порівняльна характеристика, їх класифікація.
2. Виконання пісень «з листа»:
 - «Урожай збирай», сл. Т. Волгіної, А. Філіпенка. (2 кл.)
 - «Ой, заграйте дударика», сл. В. Панченка, муз А. Філіпенка.
 - «Шпачок прощається», сл. М. Івенсена, Т. Попатенка.

- «Чому ведмідь взимку спить», муз. Л. Кніппера.

3. Складання плану роботи за варіантами:

- складання вступної бесіди (відомості про авторів, зміст);

- складання плану розучування трьома методами: аналіз нотного тексту, змісту, сольмізація, настройка, сольфеджування по фразах з зупинками.

4. Підсумок роботи, оцінювання.

Література і посібники:

1. Хрестоматії з музики.

2. Підручники школи «Музика».

3. Програми школи «Музика» «Мистецтво».

4. Збірки: пісні 1-2, 3-4, 5-7 класи.

5. Зошити для практичних робіт 1,2,3 класи.

6. Плакати з нотами і текстами пісень.

7. Дидактичний матеріал.

Тема Розучування пісень (колективна форма музикування)

Зміст практичного заняття №4

1. Оголошення правил проведення практичної роботи: кожен учень, який мав персональне завдання впродовж 7 хвилин повинен продемонструвати своє вміння в організації і роботі над піснею. Учні під час виконання пісень критично оцінюють роботу за такими параметрами:

- професійне, грамотне виконання пісні;

- емоційність, переконливий тон, вміння зацікавити, вимогливість в досягненні поставленої мети;

- змістовність вступного слова, знання методики;

- використання зорової, слухової наочності;

- володіння голосом, диригентським жестом;

- реакція на спів учнів, уміння коментувати, виправляти помилки стосовно дикції, інтонації, звуковедення та ін.

Рекомендації:

- студенту необхідно визначити, який саме метод розучування для його пісні буде найбільш ефективним;
 - продемонструвати фрагмент в роботі;
 - представити методичну розробку фрагменту уроку по вивченню пісні в цілому, додаючи весь необхідний дидактичний, ілюстративний, нотний матеріал.

2. Аналіз роботи студентів:

- самоаналіз;
 - виступи двох товаришів;
 - підсумок викладача.

3. Оцінювання роботи.

Тема Музично-ритмічні рухи

Зміст практичного заняття №5

1. Визначення мети практичної роботи.
 2. Знайомство з інформаційно-методичною літературою.
 3. Ескіз опрацювання збірки – «Музика в 1-4 класі. 5-8 М. Яскулко 2014 р.

4. Виконання вправ з групою студентів.
 5. Виконання ігор-хороводів з групою студентів:
 - «Соловейко»;
 - «Голубка»;
 - «Іди дощичку»;
 - «А вже красне сонечко».

Інструктаж:

Знайти в програмі «Музика» розділ, в якому подаються вказівки щодо виконання ігор-хороводів;

- в хрестоматії «Музика 1 клас» відшукати зазначені ігри, ознайомитись з їхнім змістом.

- проспівати мелодії, відтворюючи рухи за текстом;
- за бажанням студентів виділити ведучих і групи для виконання окремих хороводів і вправ.

6. Завдання для самостійного опрацювання теми:

- познайомитись із збірками: О. Лобової, Л. Масол, В. Кондратової (Уроки музичного мистецтва 1,2,3,4,5,6,7,8 класах).

- Верховинець В. «Весняночка», написати коментований аналіз змісту.

Тема Музична грамота в контексті компетентнісного підходу.

Зміст практичного заняття №6

1. Опрацювання компетентнісного підходу в пояснювальних записках сучасних програм в школи «Музичне мистецтво» та «Мистецтво» (2018-2020) р із вивчення елементів музичної грамотності.

2. Робота з посібниками-зошитами О. Лобової, Л. Масол, В. Аристової. 1-8 класи: виконання вправ (мелодичних, ритмічних); інтонування мелодій; види музично-творчих завдань.

3. Виготовлення ескізів наочних посібників, дидактичних матеріалів.

4. Розробка фрагменту уроку з вивчення елементів звуковисотності і метроритму .

5. Аналіз роботи.

Тема Творчість школярів на уроці музики.

Зміст практичного заняття №7

1. Організація роботи учнів, оголошення теми та мети заняття.

2. Актуалізація опорних знань.

1) в яких видах музичної діяльності можливі творчі завдання, як ви це собі уявляєте?

2) виконання творчих вправ:

- ритмізувати слова, записати: «сонечко», «вишенька» та ін.
- продовжити вправу 2 I П | П I | | ||
- імпровізуй відповідь на ритмічне запитання П П | П I |
- створи і виконай закінчення : I П| П I| | ||
- проспівай мелодичну імпровізацію на 8 тактів;
- створи віршований текст за малюнком і мелодію (на власний вибір), користуючись збіркою «Сольфеджіо» І. Крафта,

3) розробка творчих завдань для учнів 1-8 класів (за навчально-методичними посібниками «Вивчення музики в 1-4, 5-8 класів авторів Л. Масол, В. Беземчук та інші. Харків. – Скорпіон, 2003»)

3. Аналіз і оцінка роботи вчителя та учнів.

4. Домашнє завдання: виконати малюнок, вірші, мелодію, оформити роботу.

Обладнання: література: зразки творчих завдань; навчально-методичні посібники «Музики в 1-4, 5-8 класах» авторів Л. Масол.,Л. Беземчук. (розділ «Творча робота»).

Тема Складання варіантів проведення уроку 1 клас.**Робота в групах.***Зміст практичного заняття № 8*

1. Оголошення правил, теми, мети практичної роботи.
2. Практичні завдання:
 1. – користуючись програмою школи «Музика» визначити: тематичну побудову, вимоги до організації уроку в 1 класі, види музичної діяльності, які мають бути.
 2. – оглянути посібник 1 класу «Вчимося музики», прокоментувати зміст запропонованих уроків.
 3. – скласти один з варіантів уроку у відповідності до програми школи.

Вимоги до виконання роботи:

1. Визначити і сформулювати тему уроку, передбачити вивчення пісень, слухання музики, музичну грамоту, які знаходяться на різних етапах вивчення.
 2. Визначити мету уроку по різним видам діяльності: освітню, розвивальну, виховну.
 3. Скласти стислий план ходу уроку.
 3. Проведення фрагменту уроку.
- Вимоги: чіткість визначення завдань, послідовність, доброзичливість, досягнення поставленої мети.
4. Висновки, оцінювання роботи.

Обладнання заняття: програма «Музика» «Мистецтво» 1-4 класи;, Джерело педагогічної майстерності . Музика., 2018.

Тема Виконання музичного матеріалу 2 класу.**Визначення прийомів і методів його засвоєння.***Зміст практичного заняття № 9*

Теоретичне завдання: користуючись власно виконаними опорними схемами репертуарного змісту програми 2 класу (самостійна робота) дати загальну характеристику репертуару:

1. Пісенний репертуар:

- пісні композиторів – класиків;
- народні пісні;
- пісні народів світу;
- пісні сучасних композиторів.

2. Музика для слухання:

- музика українських композиторів;
- музика вітчизняних та зарубіжних композиторів-класиків;
- народна музика;
- жанрова різноманітність творів.

Практичне завдання.

1. Виконати пісенний репертуар, додержуючись вимог:

- грамотне володіння голосом і інструментом;
- виразність, яскравість виконання;
- вірне трактування авторського тексту.

Вимоги і порядок роботи:

Учні за жеребком і в зазначеному порядку виконують пісні, організуючі роботу класу по її виконанню, визначаючи основні труднощі і характерні особливості в роботі по її засвоєнню.

2. Оцінювання роботи.

3. Вікторина з творів послуханню:

Живе виконання:.

С. Прокоф'єв. Марш.

П. Чайковський. Марш дерев'яних солдатиків.

С. Рахманінов. Італійська полька.

Л. Бетховен. Весела, сумна.

Грамзаписи за програмою.

4. Підведення підсумків роботи, оцінювання.

Обладнання: програма «Музика», 1-4 кл., «Музичний тиждень в школі»

Наземної Т., Беземчук Л. (розробки уроків для початкової школи).

Тема Виконання музичних творів та фрагментів уроку 3 класу.

Складання планів-конспектів уроку.

Зміст практичного заняття № 10

1. Організація роботи.

2. Завдання для виконання.

2.1. Представлення планів-конспектів уроку 3 класу.

2.2. Аналіз, оцінювання робіт студентів.

2.3. Проведення фрагментів кращих варіантів уроку.

2.4. Аналіз, оцінювання роботи студентів.

2.5. Виконання музичних творів з програми 3 класу (вибірково).

Вимоги і порядок роботи: учні за жеребком і в зазначеному порядку виконують пісенний та музичний матеріал, організуючі виконання пісень, а при слуханні необхідні завдання для сприйняття.

3. Оцінювання роботи. Підведення підсумків. Висновки.

Обладнання: плакати пісень; роздатковий матеріал; ілюстрації;., «Вивчення музики в 1-4 класах» (навчально-методичний посібник Л. Масол., Л. Беземчук),

Тема Планування уроку музики у 5 класі.*Зміст практичного заняття № 11*Теоретичне завдання.

1. Завдання та зміст уроків в I та II півріччі 5 класу. (Т. 1. Музика і мистецтво слова. Т. 2. Музика і візуальні образи.)
2. Запропонуйте найбільш ефективні методи роботи і форми організації роботи з учнями в процесі вивчення матеріалу на різних стадіях.
3. Запропонуйте сучасні прийоми активізації розумової діяльності, самостійності дітей.
4. Які форми перевірки знань ви вважаєте найбільш ефективними?

Практичні завдання.

1. Складіть програмовий зміст одного з уроків в 5 класі.
2. Визнайте і сформулюйте тему і мету уроку.
3. Складіть розгорнутий план ураховуючи:
 - логічну послідовність в розкритті ключового питання;
 - на уроці повинна бути вокально-хорова робота;
 - вивчення елементів музичної грамоти, творчі завдання нового, закріплення раніше вивченого матеріалу, перевірка і оцінювання знань учнів, робота в зошитах.
4. Складіть план-конспект згідно до зразка.

Обладнання: програми школи «Музичне мистецтво» 5 – 8 класи; власна бібліотека по методичній літературі; репертуарні збірки; фонохрестоматія.

**Тема Розучування фрагментів двоголосних пісень з репертуару
6 класу.**

Зміст практичного заняття № 12

Теоретичні завдання.

1. Спираючись на програму школи «Музичне мистецтво», визначте обсяг формування необхідних вокально-хорових навичок і умінь учнів 6 класу.
2. основні прийоми роботи над двоголосною піснею.
3. Діагностика якості звучання в процесі розучування слуховим методом і методом сольфеджування.
4. Послідовність роботи в досягненні мети.

Практична частина.

1. Визначення програмного змісту та плану роботи.
2. розучування фрагментів двоголосних пісень з різними видами двоголосся:
 - Ф. Колесса «Рідний край».
 - І. С. Бах. «Зима».
 - українські колядки «Нова радість настала».

Обладнання: програма школи «Музичне мистецтво», 5 – 8 кл., 2019 р.; репертуарна збірка; плакати пісень; фонохрестоматія.

Тема Уроки музичного виховання у 7 класі

Зміст практичного заняття № 13

1. Аналіз змісту навчального матеріалу програми «Музичне мистецтва»:
 - Т. 1. Образний зміст музики.
 - Т. 2. Композиція музичного твору.
2. Слухання, виконання, аналіз музичного матеріалу.
 - Р. Шуман. Лісовий цар.

К. Сен-Санс. Лебедь.

І. С. Бах. Органна fuga ля мінор.

І. Шамо. Україна – любов моя.

О. Янушкевич. Пам'ять та ін.

3. Планування уроку у 7 класі за темою: П. І. Чайковський. Увертюра-фантазія «Ромео і Джульєтта», В. Верменич. «Чорнобривці».

4. Аналіз роботи студентів (взаємо оцінювання).

Матеріальне забезпечення заняття:

програми школи «Музичне мистецтво» «Мистецтво» 5-8 кл., 2019 р. с. 30.; Музика в 7 класі (автори Л. Кондратова, Л. Беземчук). .

Тема Методика музичного виховання у 8 класі.

Зміст практичного заняття № 14

1. Аналіз змісту навчального матеріалу програми «Музичне мистецтво», 8 клас.

Т. 1. Відчуття епохи у музичному мистецтві.

Т. 2. Музика в діалозі з сучасністю.

2. Фрагментарне ознайомлення з музичними творами, визначення ходу роботи над ними на уроці:

М. Римський-Корсаков. Симфонічна поема «Шахерезада».

М. Лисенко. Безмежне поле.

Є. Станкович. Фольк-опера «Цвіт папороті».

П. Майборода. Київський вальс.

Т. Петриченко. Господи, помилуй нас. Та ін.

3. Пропозиції з приводу вибору типу заняття, структури уроку.

4. Аналіз роботи студентів, тестування.

Матеріальне забезпечення:

програми школи «Музичне мистецтво» «Мистецтво» 5-8 кл. К. , 2019 р.
с. 30.; Музика. Посібники-зошити для 1-8 класів, 2018-2019 р. хрестоматія.

Тема Планування нестандартних уроків.

Розробка планів-конспектів уроків з використанням інноваційних технологій

Зміст практичного заняття № 15

Теоретичне завдання.

1. Згадати найбільш поширені в музичній педагогіці типи уроків, їх особливості, структуру;
2. Назвати основні, найефективніші методи і прийоми роботи в розділах уроку: хоровий спів, слухання музики, музична грамота і спів за нотним записом, доцільність використання рухів, гри на дитячих музичних інструментах, їх включення в урок.

Практичне завдання.

1. 1. Розробка календарно-тематичного плану за зразком для 5 класу другий семестр:

С. Рахманінов. Вокаліз.

Л. Ревуцький. Пісня.

М. Лисенко. Кантата «Радуйся, нива непополитая» ч. 5 .

В. Моцарт. Концерт для фортепіано з оркестром № 23 (фрагмент).

- 1.2. Скласти план-конспект:

- організаційного уроку в 1 класі;
- комбінованого уроку у 5 класі;
- підсумкового уроку (урок-концерт, урок-вікторина за зразком);

- 1.3. скласти план одного з нетрадиційних уроків:

- урок-конференція;
- урок – диспут;

- усний -журнал;
- урок – віртуальна подорож
- урок -майстер клас
- урок –аукціон.
- урок театральний майданчик
- урок-мистецьке лото.

Матеріальне забезпечення:

програми школи «Музичне мистецтво» «Музичне мистецтво» 5-8 кл. К. Ірпінь, 2019 р. підручники школи «Музика» «Мистецтво»; зразки конспектів різних типів; репертуарні збірки.

Зразок підсумкового уроку

Тип уроку: Урок – вікторина «Про що розповідає музика»

1. Завдання.

Клас ділиться на 2 групи. Спочатку всі разом співають одну з пісень, вивчених в 1 півріччі. Наприклад: «Зимонько-снігуронько», муз. А. Філіпенка. Потім по черзі кожна група задає запитання другій. Відповідає один учень. За правильну відповідь група здобуває один бал. Кожен учень має право виступити один раз.

1 група

1. Який характер мелодії пісні – відривчастий чи навпаки?
3. Як рухається мелодія на початку пісні – знизу вгору чи навпаки?
5. Заспівайте останні фрази
7. Проплескайте ритмічний малюнок цієї пісні (2 фразу куплету)
9. Прочитайте виразно текст 2, 3, 4 куплету

2 група

2. Що вона нагадує – пісню, танець чи марш?
4. Заспівайте першу фразу пісні
6. Як рухається мелодія в останній фразі пісні рівно, згори вниз чи хвильоподібно?
8. Що означають слова – «не верти хвостом»?
10. Яка пора року в цій пісні оспівана?

2 Завдання.

Прочитайте слова, зашифровані в ребусах.

3. Завдання.

Відгадайте, про що співається в пісні, мелодію якої ви зараз почуєте?

Вчитель виконує «А я хлопець молодець»

«Про школу», муз. Дрімлюги

«Пісня про букви»

«Пісня про хліб»

«Нова радість стала»

5. Завдання.

Визначте малюнком (дидакт. матеріал), який відповідає музичному твору, який ви почуєте:

В. Сокальський. Пташка.

П. Чайковський. Хвороба ляльки.

Укр. нар. танець «Аркан».

В. Косенко. Пасторальна. Купили ведмедика.

6. Завдання. Гра «Хто спритніший» «Луна» (плескайте, промовляючи склади ритму).

Правила гри: на дошці вище зазначені вправи.

Звертаючись до однієї команди, показую вправи – учні плескають, а 2 команда стежить, знаходить, якщо є недоліки, луною повторює цю вправу і т. д.

7. Завдання.

Хто виразніше виконає пісню-гру «Два півника».

8. Підсумок проводить вчитель, підраховуючи бали, виставляючи дітям, коментуючи роботу кожного.

**Тема Оцінювання навчальних досягнень школярів.
Контроль і оцінювання знань з музики в різних класах школи.**

Зміст практичного заняття № 16.

1. оголошення теми, мети і плану роботи студентів.
 2. Дискусія з питань державних вимог до оцінювання знань учнів.
 3. Ознайомлення із зразками:
 - завдання для контрольної роботи;
 - вікторини;
 - кросворди та ін.
 4. Розробка завдань для перевірки знань учнів:
 - 1-3 кл – дидактичні, сигнальні картки;
 - 4-5 кл. – ребуси, кросворди;
 - 6-7 кл. – тести, вікторини;
 - 8 кл. - теми рефератів та критеріїв оцінювання за 12-бальною системою.
 5. Практична апробація завдань.
 6. Аналіз роботи вчителя та учнів, оцінка і мотивація оцінок (взаємо оцінка)
- Обладнання: зразки примірників; фонохрестоматія, науково-методичні статті («Оцінювання навчальних досягнень учнів на заняттях музикою» автора Л. Беземчук.)

Література

Абдуллин Э. Б. Теория и практика музыкального обучения в общеобразовательной школе: Пособие для учителя. — М. Просвещение, 1983. 112.

Амонашвили Ш. А. Психологические основы педагогики сотрудничества. К. : Освіта, 1991. — 111 с.

Апраксина О. А. Методика музыкального воспитания в школе: Учебное пособие. — М. : Просвещение, 1983. — 224 с.

Асафьев Б. В. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании. Изд. 2-е. — Л. : Музыка, 1973. — 144 с.

Асафьев Б. В. Речевая интонация. — М. Л. : Музыка, 1965 -378 с.

Асафьев Б. В. Музыкальная форма как процесс. Кн. 1 и 2. — Л. : Музгиз, 1963.

Беземчук Л. В. Музыка в 7 класі. (методичні розробки уроків за підручником Л. Кондратовою), Харків: основа, 2017. 82 с

Калініченко О. В. Мистецтво підручник для 2 класу інтегрованого курсу «мистецтво». Київ Видавничий дім Освіта, 2019, 122 с.

Кондратова Л. Г. Музичне мистецтво : робочий зошит для 7 класу загальноосвіт. навч. закл. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. 88 с.

Масол Л., Гайдамака В. Мистецтво 1 клас Київ Генеза, 2018, 144с.

Масол Л. М., Гайдамака О. В., Колотило О. М. Підручник для 2 класу інтегрованого курсу «мистецтво» за НУШ, Генеза, 2019, 111с.

Масол Л Мистецтво 10-11 кл. 2018 Київ: Видавничий дім «освіта», 224 с.

Масол Л. М., Очаковська Ю. О., Беземчук Л. В., Наземнова Т. О.

Вивчення музики в 1-4 класах: Навчально-методичний посібник для вчителів. — Харків–Київ: Науково-методичний центр середньої освіти Міністерства освіти і науки України, 2003. — 144 с.).

Масол Л. М., Беземчук Л. В., Очаковська Ю. О., Наземнова Т. О. Вивчення музики в 5-8 класах: Навчально-методичний посібник для вчителів. – Харків–Київ: Науково-методичний центр середньої освіти Міністерства освіти і науки України, 2003. – 128 с.

Масол Л. М. Мистецтво : підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів / Л. М. Масол. Харків : ФОЛЮ, 2016. 240 с.

Музичне мистецтво : підручник для 4 класу загальноосвітніх навчальних закладів | Кондратова 2017. Київ. Генеза. 176 с.

Музичне мистецтво : підручник для 7 кл. для загальноосвіт. навч. закладів / Л. М. Масол, Л. С. Аристова. Харків : СИЦІЯ, 2015. 144 с.

Островський В. М. Музичне мистецтво: робочий зошит для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів: до підр. Масол Л. М., Аристової Л. С. /В. М. Островський. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 80 с.

«Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти Рубля, Т. Є; Щеглова, Т. Л.; Мед, І. Л. (2018) за НУШ.

«Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти Кондратова, Л. Г. (2018)

«Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти Масол, Л. М.; Гайдамака, О. В.; Колотило, О. М. (2018)

«Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти Лемешева, Н. А. (2018)

«Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти Калініченко, О. В.; Аристова, Л. С. (2018)

Мистецька освіта в Україні: теорія і практика : колективна монографія / О. П. Рудницька [та ін.] ; заг. ред. Михайличенко О. В., редактор Г. Ю. Ніколаї. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с.

Олексюк О. М. Музична педагогіка: навч. посіб. Київ: КНУКіМ, 2006. 188 с.

Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ, 2008. 274 с.

Ростовський О. Я. Теорія та методика музичної освіти : навч. -метод. посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с

Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: навч. посіб. Тернопіль: навч. книга – Богдан, 2005. 360 с.

Додаткова література

Беземчук Л. В. Методичні рекомендації щодо організації навчальних екскурсій з учнями в позашкільній роботі з учнями. Харків: Дипломат сервіс,, 2016, 32 с

Беземчук Л. В. Шляхи впровадження творчого компонента в зміст музичної освіти загальноосвітнього навчального закладу // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. – Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2005. – Вип. 22. – С. 11-16.

Гумінська О. Уроки музики в загальноосвітній школі : методичний посібник. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2004. 104 с.

Москалець В. П. Психологія особистості : навчальний посібник. М Київ : Центр учбової літератури, 2013. 416 с.

Мистецтво : підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л. Г. Кондратова. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 100 с.

Мистецтво : підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Гайдамака. Київ : Генеза, 2016. 196 с.

Мистецтво: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н. В. Назаренко, Н. В. Чен, В. О. Галегова. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 252 с.

Навчальне видання

**Методика музичного виховання: методичні вказівки до практичних
занять для студентів бакалаврів та вчителів мистецьких фахів.**

Укладачі: **В.В. Фомін, Л.В. Беземчук**

Відповідальний за випуск: **Бурма Г.В.**

*Відповідальність за дотримання академічної
добросовісності несуть автори*

Видано за рахунок авторів

Підписано до друку 26.02.2020 Формат 60х84 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура Nsmes New Roman. Друк – цифровий. Ум.друк.арк.6,5.
Обл.-вид.арк. 0,75 Зам №532. Наклад 300 прим. Ціна договірна.

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Україна, 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 29

Видавництво «Мітра»
Свідоцтво про державну реєстрацію: Серія ДК №1635
Від 25.12.03. Ліцензія №1413900866
т.:+380675765437, e-mail: mitra_izdat@meta.ua